

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. VIII [i.e. VII]. Sextum argumentum, ex inutilitate scientiæ mediæ ad
conciliandam humanam libertatem cum prædestinatione & gratia efficaci,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

Homil. 23. inter 50. quit) non fuisti in illa tua vita pratorita, plena ignorantia, nondum illuminatus, nondum bonum, malumque discernens, nondum credens in illum qui te nescientem regebat. Hoc tibi dicit Deus tuus: regebam te mihi, servabam te mihi. *Vi adulterium non committeres, suasor defuit: ut suasor deesset, ego feci. Locus & tempus defuit, & ut hac deesset, ego feci. Affuit suasor, non defuit locus, non defuit tempus: ut non consentiret, ego feci. Agnosce ergo gratiam ejus cui debes quod non admisisti. Mihi debet iste quod factum est, & dimissum vidisti: mihi debes & tu quod non admisisti: nullum enim est peccatum quod fecit homo, quod non possit facere alter homo, si desit rector a quo factus est homo.*

101. Denique suaderi potest conclusio ab absurdo & inconvenienti quod sequitur ex Adversariorum sententia. Si enim Deus scientiam mediâ directrice disponderet prædestinationem & conversionem hominum, sequeretur non repugnare ex natura rei, & metaphysicè loquendo, esse aliquem hominem, quem Deus, de potentia etiam absoluta, convertere & prædestinare non posset: Sed hoc absurdissimum est, & repugnat supremo Dei dominio in nostras voluntates, atque supremæ Dei prædestinantis libertati; tunc enim in non prædestinando istum hominem, liber non esset, si quidem extremum positivum, nimirum prædestinationem in sua libera potestate non haberet: Ergo &c. Sequela Majoris probatur. Ex natura rei non repugnat dari hominem, qui in nullo tempore, & in nulla occasione, & cum nullis auxiliis ex se non efficacibus, velit se convertere; nam cum sit omnino contingens, ut ista media fortiantur suum effectum, & nullum ex illis ex se efficaciam habeat respectu effectûs, infalibilemque connexionem cum illo; licet moraliter loquendo impossibile sit, tamen ex natura rei non repugnat, ut sicut hoc aut illo medio, hac vel illâ occasione positus, non convertitur homo; ita nec positus aliis quibuscunque similibus convertatur. Cognosceret ergo Deus per scientiam mediâ, talem hominem, per nullum ex his mediis, & auxiliis moraliter tantum excitantibus, fore convertendum; ac proinde si directrice hac scientiâ, illius prædestinationem & conversionem, necessariò debet disporre, non poterit illum convertere, nec prædestinare; nulla enim media in sua scientia inveniet, quibus applicatis, talis homo infallibiliter convertatur.

102. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. Deus non potest hominem prædestinare, nisi per scientiam mediâ prævideat, illum suæ vocationi liberè responsurum, si ponatur in his vel illis occasionibus & circumstantiis, alioquin vel jura libertatis humanæ violaret, vel se exponeret periculo ut non fieret quod efficaciter decernit, ut Adversarij docent: Sed dabilis est casus in quo homo, in omni occasione & circumstantia, divinæ vocationi supponatur resistens; siquidem nec singulæ vocationes, nec omnes collectivè, superant resistantiam liberi arbitrij, cum nulla illarum, juxta Adversarios, gaudeat efficacîâ, infalibiliter & ab intrinseco connexâ cum futuro consensu; & cum voluntas creata, in quibuscunque occasionibus & circumstantiis posita, possit cum qualibet gratia & vocatione componere resistantiam & dissentium; alioquin ut illi volunt, ejus libertas destrueretur. Ergo si prædestinatio necessariò supponat directionem scientiæ mediæ, & provisionem futuri consensûs voluntatis hu-

A manæ, sequitur esse casum, metaphysicè saltem, possibilem, in quo Deus, de potentia etiam absoluta, hominem convertere & prædestinare non possit: Hoc autem falsissimum & absurdissimum esse, quis non videat? ut enim ait Augustinus in Enchir. cap. 97. *Vbi est illa omnipotentia, quæ in celo & in terra, omnia quæcumque voluit, fecit?*

§. VII.

Sextum argumentum, ex inutilitate scientiæ mediæ ad conciliandam humanam libertatem cum prædestinatione & gratia efficaci.

B Ico secundò: Scientiam mediâ non esse utilem aut idoneam ad conciliandam humanam libertatem, cum prædestinatione & gratia efficaci. Ita, præter Thomistas, docent plures Doctores eximij ex omnibus Academiis & Ordinibus, quos referunt Alvares, Salmanticenses, Joannes à S. Thoma, & alij: inter hos ex Salmantina Academia præcipue eminent Curiel & Basilius Legionensis, viri toto orbe celeberrimi, qui licet scientiam mediâ aliquando docuerint; tamen sapientiores facti, eam retractarunt ac reprobant, quod certè non leve stabilimentum est nostræ sententiæ. Ex Academia Complutensi Villegas, ex Oseensi Gaspar Ram, ex Parisiensi Coqueus, & Isambertus, ex Duacensi Eltius, & Sylvius; & tandem ex Lovaniensi, omnes Doctores unanimi consensu rejecerunt scientiam mediâ, & de ea hoc tulere judicium seu censuram: *Sententia hæc Dei bonitatem obscurat, justitiam enervat, Scripturis illudit, Patrum testimonia in alieno sensu detorquet; humane rationis corruptioni applaudit, humilitatis fundamentum evertit, precandæ necessitatem non magnam relinquit, propriarum virium fiduciam ingenerat; in salutis negotio, quod præcipuum est homini donat, quod minus Deo: gratiam Dei libero subdit arbitrio, & ejus pedissequam facit, In summa à Pelagio non satis procul abscedit: Lutheri verò & Calvinii, & aliorum nostræ tempestatis hereticorum sententiam, dum ab ea videri vult quàm longissimè recedere, potentiusque debellare, magis imprudens stabilis atque confirmat.*

D Scotus etiam in 1. dist. 39. quest. 1. §. *Viso de contingentiâ rerum*, clarissimè rejicit scientiam mediâ, seu scientiam futurorum contingentium independentem à decreto, ac determinatione voluntatis divinæ; docet enim quòd propositiones de futuro contingenti, ante actum divinæ voluntatis, non sunt determinatè veræ, sed quasi neutre: voluntas verò divina, eligens unam partem, facit illam determinatè veram, & ex tunc certò cognoscuntur à Deo; quod non accidit in propositionibus necessariis, quæ quia in illo primo instanti ante determinationem divinæ voluntatis sunt veræ, utpote quæ in sua veritate dependent à voluntate divina, idè in illo primo instanti cognoscuntur à Deo, subditque: *Tunc autem, id est, in illo primo instanti, non sunt vera contingentiâ; quia nihil est tunc per quod habeant veritatem determinatam: posita autem determinatione voluntatis divinæ, jam sunt vera, videlicet pro illo secundo instanti; & hæc eadem erit ratio intellectui divino intelligendi ista, quæ sunt jam vera in secundo instanti. Quò nihil clarius & expressius contra scientiam mediâ dici potest. Unde si qui ex Franciscana familia illam admittunt, non Scoti, sed Molina discipuli, quantum ad hoc, dicendi sunt.*

Nonnulli

105. Nonnulli quoque ex Patribus Societatis Jesu, scientiam mediam ut inutilem ad conciliandam libertatem cum prædestinatione, & decretis absolutis rejiciunt, præsertim Henricus Henriquez, Typhanus, & Azorius, quorum verba & textus expressos infra in Apologia Thomistarum referemus. Imò Azorius libro 4. instituit. Moral. cap. 22. quæst. 1. quod olim de Cicerone Augustinus dixit, ut faceret homines liberos, fecisse sacrilegos, de junioribus Theologis suæ Societatis asserit, Pauci (inquit) juniores Theologi, fortassis involuntariam nostram liberam faciunt, faciunt sacrilegam, dum negant Deum libera nostra opera bona prædestinare: His adjungi potest Joannes Lallemandet, recentissimus Scriptor Ordinis Minimorum: ille enim tomo primo cursus Theologici disput. 8. partitione 3. ostendit, nec Magistrum sententiarum, nec alios veteres Theologos, in lectione Sanctorum Patrum verfatissimos, neque Patres Concilij Tridentini, scientiam mediam agnovisse, nec illam adhibuisse ad conciliandam libertatem nostram, cum prædestinatione, & gratia efficaci, & tandem ironice sic concludit: *Quanta igitur ignorantia tenebre in antiquis Theologis, & quanta lux illuminans de novo præcipua Religionis nostræ mysteria, apud RR. Patres Societatis orta!* His præmissis.
106. Probatur primò conclusio, & demonstratur inutilitas scientiæ mediæ ad conciliandam libertatem, hoc discursu. Augustinus rectè cum nostra libertate, certitudinem prædestinationis, & efficaciam gratiæ composuit: Sed ad talem concordiam stabilendam & explicandam, non adhibuit scientiam mediam: Ergo ad hoc illa non est necessaria, vel idonea. Major non potest sine temeritate negari, cum doctrina Augustini, in materia prædestinationis & gratiæ; à Cælestino Papa, in Epistola ad Episcopos Galliarum, & à Leone, tertio post Cælestinum Pontifice, laudata & approbata fuerit, ut refertur in præfatione ad librum de prædestinatione Sanctorum; illamque Romanam Ecclesiam semper amplectam fuisse, constat ex Hormisda Papa in Epistola ad Possessorem Episcopum, & ex Joanne secundo in Epistola ad Avienum Senatorem.
107. Tota ergo difficultas devolvitur ad Minorem, quæ multipliciter demonstratur. Primò ex confessione ipsius Molinæ, qui in hac causa est veluti Coriphæus, & Antesignanus; ille enim in concordia Vllsippone edita anno 1588. fol. 487. loquens de scientia mediâ dicit, *Si ea data & explanata fuisset ab Augustino, fortè nunquam Pelagiana heresis fuisset exorta. neque Lutherani tam impudenter libertatem arbitrij nostri fuissent ausi negare. obtendentes cum divina gratia & prædestinatione coherere non posse; neque ex Augustini opinione, concertationibusque ejus cum Pelagianis, tor fideles fuissent turbati. nec ad Pelagianos defecissent; facileque reliquie illa Pelagianorum in Gallia, quarum in Epistolis Prosperi & Hilarij fit mentio, fuissent extinctæ &c.* Quibus verbis apertè proficitur Molina, D. Augustinum non adhibuisse scientiam mediam, ad stabilendam vel explicandam concordiam libertatis nostræ cum prædestinatione & gratia efficaci; illumque strenuè quidem laborasse, & dimicasse, ut fidem adversus Pelagianos propugnaret; sed minùs feliciter, quia legitimam viam defendendi, & conciliandi libertatem humanam, cum prædestinatione, & gratia efficaci, nempe scientiam mediam, vel nescivit, vel non explanavit:

Tom. I.

A & quia tam potens antidotum, & alexipharmacum, adversus Pelagij venena, & pestiferam hæresim, ab ejus memoria excidit, vel uti hoc remedio neglexit, hanc pestem omnino non abstulit, & reliquias illas Pelagianorum, de quibus in Epistolis Prosperi & Hilarij fit mentio, totaliter non excinxit. Denique quia lux illa Molinistica, eitunc non afflulit, sub quadam veluti caligine existens, ad rem non attendit, ut idem Auctor loquitur, ibidem membro 6. §. *Quoad Augustinum.* Quâ prudentiâ & sapientiâ hæc dicta sint, iudicio prudentis Lectoris relinquo: interini tamen ex confessione Molinæ habetur, Augustinum non adhibuisse scientiam mediam, ad stabilendam, vel exponendam concordiam libertatis nostræ cum prædestinatione & gratia efficaci. Quid ergo adhuc egemus testibus?

B Secundo probatur eadem Minor: Juxta Augustinum libro de gratia Christi cap. 47. & libro 4. contra Julianum cap. 8. *Ista questio ubi de arbitrio libertatis, & Dei gratiâ disputatur* (& idem est de prædestinatione) *ita est ad discernendum difficilis, ut quando defenditur liberum arbitrium, negari Dei gratiâ videatur: quando autem asseritur Dei gratiâ, liberum arbitrium putetur auferri.* Verba sunt Augustini. Quare ut arbitrij libertatem, & simul Dei gratiam defenderet, semper ad scientiam altitudinem, & Dei inscrutabilitatem, cum Paulo confugebat. At juxta Adversarios, conciliatio ista per scientiam mediam, facillima est, & quando illâ mediante, divina gratia defenditur, liberum arbitrium ne apparenter quidem auferri putatur: Ergo conciliatio Augustini, certitudinis prædestinationis, & efficaciarum divinæ gratiæ, cum libertate nostra, non est per scientiam mediam.

C Tertiò, Ex modo conciliandi libertatem nostram cum efficacia gratiæ, & certitudine prædestinationis, tradito ab Augustino, plures ex fidelibus fuerunt turbati; quia scilicet asseritur vocationem secundum propositum, ex qua inferebant nostram libertatem everti, occasionemque torporis & negligentiarum hominibus exhiberi, ut in suis Epistolis testantur Prosper & Hilarius, & de hoc ab Augustino petunt edoceri; quomodo scilicet, ex isto vocationis modo, occasio negligentiarum vocatis non detur, & non vocatis ansa desperationis? Videatur Prosper propè finem Epistolæ, & Hilarius paulò ante medium, ubi hæreticorum nomine infert, ex vocatione secundum propositum, & perseverantiæ dono, prout ab Augustino traditur, inutilem fore exhortationem & correctionem. At ex efficacia & certitudine prædestinationis, non ab intrinseco, sed ex sola præscientia conditionata nostri consensû prævisi, qualiter à modernis astruitur, hæretici nunquam intulerunt hæc inconvenientia; imò ad hæc vitanda, hunc conciliationis modum Recentiores excogitarunt, eadem absurda ex prædestinationis certitudine, & efficacia gratiæ, prout à nobis ponitur, inferentes, quæ à Semipelagianis olim inferebantur ex Augustini sententia, ut vidimus supra art. 3. & fusius in Tractatu de voluntate Dei ostendemus. Ergo conciliatio Augustini non est per scientiam mediam, sed qualiter à nobis astruitur.

D Quartò, Efficacia gratiæ, & certitudo prædestinationis, juxta doctrinam Augustini, oritur ex omnipotentissima Dei potestate, & supremo dominio, quò magis habet in sua potestate voluntates hominum, quàm ipsi suas, ut docet de

108.

109.

Disp. 5.
art. 4.

110.

Q9

correctione & gratia cap. 14. At certitudo prædestinationis, & efficacia gratiæ, ex præscientia conditionata proveniens, talis non est: illa enim non descendit ex omnipotentissima Dei potestate, & ex supremo dominio quod habet in nostras voluntates, sed ex prævisione futuri consensûs, & potestate liberi arbitrij, pro suo nutu, & innata libertate, ad unum extremum se applicantis, & determinantis, sub concursu & auxilio Dei purè indifferenti: Ergo hic conciliandi modus, à mente & doctrina Augustini longissimè distat.

111. Quintò, Efficacia gratiæ, & consequenter prædestinationis, talis est de mente Augustini, ut de nolentibus faciat volentes, & de repugnantibus consentientes. Sic docet libro contra duas Epistolas Pelagianorum cap. 19. Sed efficacia gratiæ, & prædestinationis, ex sola præscientia orta, non facit homines de nolentibus volentes, & de repugnantibus consentientes; sed de volentibus in statu conditionato, volentes in statu absoluto: Ergo ista efficacia, & modus conciliandi libertatem arbitrij nostri cum illa, non cohæret cum doctrina D. Augustini, sed illi repugnat.

112. Denique Minor principalis suadet. Modus conciliandi libertatem cum prædestinatione, quem docet Augustinus, longe diversus est, & omnino oppositus illi quem docebat Faustus Semipelagianorum Coriphæus: Sed Faustus conciliabat libertatem cum prædestinatione, per præscientiam futuri consensûs; ut constat ex libro quem edidit de gratia & humanæ mentis arbitrio, in quo sæpe repetit, & inculcat, tanquam præcipuum suæ doctrinæ fundamentum, *Nisi præscientia exploraverit, prædestinatio nihil decernit*; & in eo D. Augustinum, suppresso nomine, sæpe accusat tanquam libertatis destructorem, Manichæum, & Gentilitiæ superstitionis reum; ut ibidem videri potest, & notat Sixtus Senensis libro 6. Bibliothecæ cap. 252. Videri etiam potest Baronius ad annum 490. ubi postquam retulit & ostendit libros Fausti de gratia & libero arbitrio, ab Hormisda Papa, & ab universali Ecclesia, tanquam hæreticos, & Pelagianam doctrinam continentes, fuisse damnatos, sic concludit ibidem num. 32. Tomo 6. pag. 343. *Cum igitur Fausti sententia, ubique ab Ecclesia Catholica fuerit contradicendum, videant quanto periculo, quidam ex Recentioribus, dum in Novatores insurgunt, ut eos confutent, à S. Augustini sententia de prædestinatione recedant: cum alioquin arma non desint, quibus hæretici proficiantur.*

113. Ex his intelliges, non iniquè à Dominicanis accusatum fuisse Molinam, & ad tribunal Sanctæ Inquisitionis raptum, ut P. Annatus frequenter nobis objicit; non enim solum actum est in Molinam, quòd scientiam mediam invexerit, sed quòd ignotam dixerit Augustino, & ex ejus inscitia infeliciter contra Pelagianos pugnasse; nec posse Hæreticos vinci, nisi ex promptuario scientiæ mediæ nova arma subministrantur, quorum usum Augustinus nesciverit, cum magna animarum pernicie; & sub quadam veluti caligine extiterit, eò quòd fulgens illud scientiæ mediæ jubar ei non affulserit. Hoc certè malè habuit Dominicanos, imò ipsos Molinæ defensores, qui verba illa in D. Augustinum, & totam Ecclesiam contumeliosa, ex posterioribus Molinæ editionibus eraserunt; atque hac fraternam

A emendatione, publicam Ecclesiæ in ipsum sententiam averterunt.

114. Probatur rursus conclusio, & principaliter suadet in utilitas scientiæ mediæ, ad conciliandam libertatem, cum efficacia gratiæ, & certitudine prædestinationis, ratione communi nostrorum Thomistarum. Certitudo, aut efficacia inferens, & causans libertatem, non potest illam destruire: At efficacia gratiæ, & certitudo prædestinationis, à scientia media independens, causat & infert libertatem consensûs: Ergo illam non destruit; & consequenter, ut stent simul efficacia gratiæ, certitudo prædestinationis, & nostra libertas, scientia media necessaria non est. Major & Consequentia patent: Minor autem probatur. Efficacia divinæ gratiæ, & certitudo prædestinationis, oriuntur & procedunt ex summa efficacia voluntatis divinæ: At efficacia summa divinæ voluntatis, exposcit ut non solum inferat substantiam consensûs nostri, sed etiam modum libertatis illius; quando vult ut fiat, & liberè fiat: Ergo efficacia gratiæ, & certitudo prædestinationis, ab efficacia divinæ voluntatis procedens, & illi innixa, ac in ea fundata, non solum infert & causat substantiam nostrorum actuum, sed etiam modum libertatis. Quà ratione usus est D. Thomas, ut efficaciam gratiæ cum nostra libertate componeret, quæst. 6. de veritate art. 3. ad 3. primo ad Annibal. dist. 47. quæst. 1. art. 4. ad 4. tertio contra Gentes cap. 94. in hac parte quæst. 19. art. 8. quæst. 22. art. 4. quæst. 23. art. 6. quæst. 83. art. 1. ad 3. 1. 2. quæst. 10. art. 4. ad 1. & pluribus aliis in locis, eamque fusè exponemus in Tractatu de prædestin. disp. 6. art. 2. ibique ex Reverendissimo Patre Hyacintho Libelli, Sacri Palatii Magistro, ostendemus, hanc doctrinam, & modum conciliandi libertatem cum prædestinatione & gratia efficaci, ab ipso Ecclesiæ capite, & Apostolorum Principe primitus fuisse derivatum.

115. Illum etiam tradit Anselmus libro de concordia præscientiæ, prædestinationis, & gratiæ cap. 1. his verbis: *Quoniam quod Deus vult non potest non esse, cum vult hominis voluntatem, nulla prohiberi necessitate ad volendum, vel ad non volendum, & vult effectum sequi voluntatem; tunc necesse est esse liberam, & esse quod vult.* De quo fusè disputatione citatà, quæ erit de concordia libertatis cum prædestinatione.

116. Dices cum Patre Martinono: Implicat contradictionem, quòd Deus per decretum de se efficax, & physicè prædeterminans, causet in nostris actibus libertatem: Ergo modus ille conciliandi libertatem quem docent Thomistæ, impossibilis est, & contradictionem involvit. Consequentia patet, Antecedens verò probatur. Implicat quòd decretum imponens voluntati necessitatem antecedentem, causet in ejus actibus libertatem, & prædestinat illam infallibiliter simul & liberè operatum: sicut implicat Deum decernere ac prædefinite, quòd cæcus manens cæcus, & privatus potentiâ videnti, videat: Sed decretum prædeterminans, cum antecedit actus liberos nostræ voluntatis, imponit voluntati creatæ necessitatem antecedentem ad operandum: Ergo implicat quòd tale decretum causet in nostris actibus modum libertatis.

117. Respondeo primò, retorquendo argumentum, & demonstrando implicare contradictionem, quòd divinum decretum causet in nobis

modum libertatis, nisi sit prædeterminans. Causare in nobis modum libertatis, est efficere liberam determinationem voluntatis humanæ; in ea enim consistit libertas actualis, sive usus & exercitium liberi arbitrij: Sed implicat divinum decretum causare liberam determinationem voluntatis humanæ, nisi sit prædeterminans: Ergo implicat illud attingere modum libertatis, nisi sit prædeterminans. Major constat, Minor probatur dupliciter. Primo quia implicat, decretum causare liberam determinationem voluntatis humanæ, nisi illam antecedit prioritate naturæ & causalitatis; cum omnis causa debeat esse prior factem naturæ suo effectu, ut docent Philosophi: Sed decretum antecedit prioritate naturæ & causalitatis determinationem voluntatis, est prædeterminans, ut constat; Thomista enim nomine decreti prædeterminantis, nihil aliud intelligunt, quam decretum antecedit liberam determinationem voluntatis, prioritate causalitatis, & naturæ: Ergo implicat decretum causare liberam determinationem nostræ voluntatis, nisi sit prædeterminans.

Secundò probatur eadem Minor. Implicat determinationem voluntatis humanæ causari à decreto purè indifferenti. Tum quia, ut passim docet D. Thomas, à principio indifferenti, ut indifferentis est, non exit actus determinatus, nisi ab alio determinetur. Tum etiam, quia decretum indifferentis expectat determinationem à libero arbitrio. Ergo modus conciliandi libertatem creatam, cum ratione primæ causæ in Deo, per scientiam mediam, & per decretum purè indifferentis, impossibilis est, & manifestam involvit contradictionem: cum evidenter repugnet, à decreto purè indifferenti, & à voluntate humana determinabili, ejus liberam determinationem causari.

119. Respondeo secundò, negando Antecedens: ad cujus probationem, nego Majorem; licet enim decretum prædeterminans antecedit actus nostros liberos, & liberam determinationem voluntatis nostræ, prioritate naturæ & causalitatis, non tamen imponit necessitatem antecedentem. Tum quia voluntas, ut subest tali decreto, retinet potentiam ad actum oppositum; eò quòd illud nunquam determinet voluntatem ad agendum, nisi priùs tempore, vel naturæ, applicet intellectum ad representandum objectum ad quod illam movet, sub indifferentia objectiva judicij, quæ est proxima radix libertatis, & quæ posita in intellectu, implicat voluntatem necessitari, ut disputatione supra citatâ ostendimus. Tum etiam, quia licet tale decretum, & motio, vel gratia efficax ex illo proveniens, non sit formaliter consequens actus liberos nostræ voluntatis, æquivalenter tamen ad illos consequitur: quia consequitur ad aliquid in quo continetur, & à quo causatur nostra libertas: scilicet ad efficaciam divinæ voluntatis; ut ibidem fusè declarabimus, & argumenta quæ Pater Annatus in libro pro defensione scientiæ mediæ edito, in contrarium adducit, exactè discutimus, & diluimus.

§. VIII.

Aliis argumentis confutatur scientia mediæ.

PRÆTER argumenta præcedentibus paragraphis adducta, plura alia suppetunt ad impugnandam scientiam mediam, quæ breviter & compendiosè hic attingemus, ea enim lato calamo,

Tom. I.

A & stylo eleganti, prosequitur P. Baronius in libro de libertate humana & gratia divina. *Disp. 2.*

Primum potest sic proponi: Tota veritas & notitia futurorum, nititur transitu illorum à statu possibilium ad ordinem futurorum, qui nec fieri, nec cognosci potest, nisi detur vel cognoscatur causa externa illius transitus: Atqui non potest alia illius transitus causa externa, præter voluntatis divinæ decretum, assignari: Ergo in illo & vi illius cognoscuntur futura, non verò per scientiam mediam, in signo rationis illud antecedente.

Respondet P. Annatus, negando Majorem, quæ asserit futurorum veritatem & notitiam niti transitu illorum à statu possibilium ad ordinem futurorum; quia (inquit) ad verum transitum requiritur rem aliquod tempus sub priori statu transigere, antequam ad alterum deducatur, quod rebus futuris competere nequit, cum futuro illis conveniat ab æterno.

Sed si valeret hæc solutio, seu ratiocinatio, posset aliquis negare Solem & Angelum, & quamlibet rem permanentem, ab æterno creatam (ut creati nihil repugnat) transire à non ente & nihilo, ad esse; quod absurdum est, cum ad talem transitum satis sit ex propriis meritis deberi rei create statum nihili, & potuisse per totam æternitatem, vel ad tempus, in eo detineri. Quid verò horum deest futuris quibuscumque à Deo præscitis ab æterno, ut illis non minus transitus à possibili ad futurum competat, quam ut rebus ab æterno creatis transitus à nihilo ad esse; cum reverà eadem res quæ modò dicitur futura, potuerit esse sub statu rei purè possibilis, & talis status ei debeatur?

Non minus absurdum est quod asserit idem Author, ad transitum actus liberi de possibili ad futurum, sufficere indifferentiam causæ ad utrumlibet, quæ suppositâ, putat perinde securum actum liberum, sicut ex possibilitate ignis, cum providentia illius naturæ accommodata, futura est calefactio. Quid enim incredibile, perinde à voluntate sui determinativa, nullâ nec à se nec à Deo determinatione præviâ, oriturum qui certo sciatur actum liberum, sicut ab igne stupæ applicato calefactionem: ut enim ait S. Thomas 3. contra Gentes cap. 2. *Quod indifferenter se habet ad multa, non magis unum operatur, quam aliud: unde à contingente ad utrumque, non sequitur aliquis effectus, nisi per aliquid quò determinetur ad unum.* Unde merus est paralogismus, ejusdem Authoris argumentatio pro veritate conditionatorum ante decretum Dei, ex comparatione causæ necessariæ ad liberam. Quæ ratione (inquit) se habet causa necessaria & determinata ad effectum absolutè & conditionatè futurum, ita se habet causa libera, ut est sui determinativa: Atqui ex illa consequitur effectus determinatus, & hoc certo scitur à Deo ante decretum: Ergo pariter ex causa libera, & sui determinativa, consequitur effectus certo futurus, & scitus à Deo ante decretum. *Mirum est sanè* (inquit P. Baronius)

à duobus extremis adeo remotis, potuisse eundem effectum deduci. Si valeat ejusmodi illatio, verum erit quodlibet ex quolibet fieri. A causa necessaria deducitur effectus necessarius, quia non potest aliter, nec quidquam aliud agere: causa verò libera & sui determinativa, potest utrumlibet; nec ex Adversariis potest quidquam certi de illa statui, in quam partem infallibiliter inclinet, donec securus fuerit dubium tollens suâ præsentia effectus;

Qq ij